

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
LEGE
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art.506) se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 3:

la noțiunea de „*administrator*” – după cuvintele „sau reprezentanței” se completează cu cuvintele „membrii comitetului de creditare”;

la noțiunea de „*fond de lichidități*” – după cuvintele „depuneri de economii” se completează cu cuvintele „precum și din mijloace financiare disponibile pentru investiții de care dispun asociațiile”.

textul unor noțiuni principale se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„*asociație centrală* – asociație constituită prin asocierea de asociații de economii și împrumut licențiate, responsabilă de menținerea și dezvoltarea sistemului, în limitele de competență stabilite de prezenta lege, avînd ca scop prestarea serviciilor organizatorice, tehnice, metodologice și financiare pentru realizarea obiectivelor statutare, precum și reprezentarea la nivel național și internațional a intereselor membrilor săi”;

„*asociație de economii și împrumut*, denumită în continuare *asociație*, – organizație necomercială cu statut juridic special, constituită benevol de persoane fizice și juridice, asociate pe principii comune, care prestează servicii financiare, în conformitate cu categoria licenței pe care o deține și prevederile prezentei legi”;

noțiunea de „*fond de stabilizare*” se substituie și se expune în redacție nouă cu următorul cuprins: „*fond de garantare a depunerilor de economii* – fond de mijloace bănești centralizat în scopul garantării depunerilor de economii ale membrilor asociațiilor de economii și împrumut, constituit, gestionat și utilizat de către autoritatea de supraveghere conform prezentei legi și actelor sale normative”.

se completează cu următoarele noțiuni principale:

„*administrarea specială* - reprezintă un regim de administrare instituit pentru o anumită perioadă în privința unei asociații, care prevede realizarea unui complex de măsuri administrative, financiare, juridice, organizatorice în scop de stabilire a condițiilor optime pentru conservarea valorii activelor, eliminarea deficiențelor în administrarea asociației și a patrimoniului ei, încasarea creanțelor, stabilirea posibilităților de remediere a situației financiare;

administrarea riscurilor - reprezintă un proces concentrat pe analiza profilului de risc al asociației, prin care administratorii trebuie să identifice, să evalueze, să înregistreze și să monitorizeze sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor și realizarea performanțelor planificate și să elaboreze măsuri de diminuare a probabilității și/sau impactului riscurilor aferente activităților desfășurate;

control intern - proces continuu de control, realizat de administratorii asociației și asociației centrale, destinat să asigure activitatea acestora în condiții de eficiență și de performanță, să protejeze activele, să ofere integritatea și furnizarea informațiilor financiare, să respecte prevederile legislației și procedurile interne”.

2. Articolul 7:

alineatul (1), punctul 3¹) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„3¹) emitere de garanții financiare”;

alineatul (1), punctul 5) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

5) acordarea altor servicii financiare, care nu se includ în licența eliberată de către autoritatea de supraveghere, dar se desfășoară în baza contractelor încheiate sau conform prevederilor legislației și statutului:

a) activitatea de intermediere în asigurări în calitate de agent bancassurance conform Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 „Cu privire la asigurări”;

b) activitatea de intermediar specializat pentru perceperea plăților, în baza contractului încheiat cu operatori care furnizează/prestează servicii publice de gospodărie comunală;

c) activitatea de intermediere în leasing;

d) operațiuni de schimb valutar, în baza licenței eliberate de Banca Națională a Moldovei conform Legii nr. 62-XVI din 21.03.2008 „Privind reglementarea valutară;

e) repartizarea mijloacelor financiare publice acordate cu destinație specială”;

f) activitatea de prestare a serviciilor de plată, în baza licenței eliberate de Banca Națională a Moldovei conform Legii nr. 114 din 18.05.2012 „Cu privire la serviciile de plată și monedă electronică”;

alineatul (2) la propoziția a doua, se exclud cuvintele „instituțiilor financiare” și cuvintele „asociațiilor care dețin licență de categoria B sau C și asociațiilor centrale și doar”, precum și se completează în final cu textul:

„a) asociațiilor care dețin licența de categoria A – numai în societățile pe acțiuni în care acestea dețineau calitatea de acționar la data intrării în vigoare a prezentei legi;

b) asociațiilor care dețin licență de categoria B sau C și asociațiilor centrale.”;

alineatul (4), cuvintele „care reies nemijlocit din acestea.” se substituie cu cuvintele „la alin.(1) al prezentului articol.”;

la alineatul 4 după cuvintele „licența deținută” se completează cu cuvintele „prezentul articol”.

3. Articolul 8:

alineatul (2), litera e) cuvântul „stabilizare” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii”;

alineatul (2) se completează cu litera f) și litera g) cu următorul cuprins:

„f) stabilirea limitelor și cerințelor privind emiterea garanțiilor financiare, precum și privind concentrarea riscurilor (expunerilor), inclusiv valutare;

g) stabilirea procedurilor interne și a evidențelor operative privind identificarea și înregistrarea tuturor expunerilor mari la riscuri și administrarea riscurilor semnificative”.

4. Articolul 9:

alineatul (2)

litera b), cuvântul „naționale” se exclude, iar cuvintele „rapoarte financiare și specializate” se substituie cu cuvintele „situații financiare și rapoarte specifice”;

litera c), cuvântul „stabilizare,” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii”, iar cuvintele „în mărimea și în modul stabilite de autoritatea de supraveghere” se exclud.

5. Articolul 10:

litera c), la final se completează cu următoarele cuvinte: „ cu excepția primirii de către asociație a numerarului în valută străină de la persoane fizice și juridice – membri ai asociației de economii și împrumut respective în scopul rambursării împrumuturilor primite de la aceasta”;

litera e), cuvintele „rambursarea datoriilor asociației, inclusiv a creditelor și împrumuturilor primite de aceasta” se substituie cu cuvintele „stingerea datoriilor financiare și comerciale cu termen de scadență până la 3 luni și expirate”;

se completează cu literele f) și g), cu următorul cuprins:

„f) atragerea de depuneri, dacă nu deține tipul de licență respectiv sau când asociația se află în proces de măsuri de stabilizare sau insolvență;

g) să presteze servicii condiționate de acceptarea de către membru a unor servicii suplimentare oferite de aceasta.”

6. Articolul 12:

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Autoritatea de supraveghere poate refuza sau retrage confirmarea în funcție a administratorilor în următoarele cazuri:

a) dacă se constată temeiurile prevăzute la alin.(3) din prezentul articol și/sau au fost prejudiciate semnificativ interesele asociației;

b) nu au fost respectate prescripțiile autorității de supraveghere;

c) directorul executiv deține funcții de conducere în organele executive ale instituțiilor financiare bancare sau nebancare.”

7. Articolul 13:

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În sensul prezentului articol conflict de interese este acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, material sau nematerial, în calitatea lor de administratori și din relațiile lor cu persoanele apropiate conform gradului II de rudenie și gradului de afinitate sau persoane juridice, contravine interesului asociației sau asociației centrale, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea acestora în luarea deciziilor.

(4) pentru evitarea conflictelor de interese, inclusiv a situațiilor care pot genera conflicte de interese, administratorilor și angajaților asociației le revin următoarele obligații:

a) să nu urmărească un interes financiar sau personal și să acționeze doar în interesul asociației și al membrilor acesteia;

b) să nu utilizeze informațiile obținute în calitate de angajat al asociației pentru beneficiul propriu sau al unei terțe persoane, direct sau indirect, și să respecte cerințele privind confidențialitatea informațiilor;

c) să nu ofere împrumuturi din surse proprii membrilor sau să nu accepte depuneri de economii de la membri din nume propriu;

d) să nu utilizeze bunurile ori însemnele (emblema, antetul, ștampila, etc.) asociației în scopuri personale și să nu angajeze numele asociației în afaceri personale;

e) alte obligații, stabilite în Codul de bună conduită în sistemul asociațiilor de economii și împrumut aprobat de către asociația centrală.”

8. Articolul 14:

alineatul (2), după cuvintele „autorității de supraveghere,” se completează cu cuvintele „auditorilor interni ai asociației centrale,”;

articolul se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) În sensul prezentului articol, asociația este obligată să asigure confidențialitatea și securitatea tuturor faptelor, datelor și informațiilor referitoare la activitatea desfășurată sau aflate la dispoziția sa, care privesc persoana, proprietatea, activitatea, afacerea, relațiile personale sau de afaceri ale membrilor ori informații cu privire la serviciile prestate sau la contractele încheiate cu clienții, care beneficiază de servicii sau au beneficiat anterior, inclusiv care au fost obținute în procesul negocierilor dar care nu s-au finalizat cu încheierea contractului.”

9. Articolul 15:

alineatul (1) litera f), după cuvintele „registrul membrilor” se completează cu cuvintele „și documentele specificate la art.18 alin.(1);”;

alineatul (1) litera j) se expune în următoarea redacție:

„j) documentele primare și cele centralizatoare, situațiile financiare, rapoartele specifice și dările de seamă fiscale și statistice;”;

alineatul (1) litera k) cuvintele „rapoartele de audit” se substituie cu cuvintele „raportul auditorului”.

10. Articolul 18:

alineatul (1) litera b), după cuvintele „înregistrării de stat,” se completează cu cuvintele „și certificatul de înregistrare în Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier) – în cazul gospodăriilor țărănești (de fermier);”.

11. Articolul 23:

alineatul (2) după cuvintele „prevederilor art.20,” se introduc cuvintele „sau alineatului (4) din prezentul articol”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Consiliul asociației poate retrage calitatea de membru în cazul dacă acesta mai mult de trei ani nu a participat la adunările generale ordinare consecutive și nu beneficiază de serviciile asociației. Decizia de retragere se comunică membrului prin scrisoare recomandată, în termen de 15 zile de la data primirii deciziei. În termen de 3 luni din data primirii deciziei, membrul exclus poate solicita consiliului asociației repunerea calității de membru.”

12. Articolul 24:

alineatul (4), cuvintele „copiile de pe” se exclud.

13. Articolul 28:

alineatul (6), cuvintele „de stat” se substituie cu cuvintele „autorității de supraveghere”.

14. Articolul 29:

la alineatul (2) cuvintele „nou-create” se exclud;

la alineatul (6) cuvintele „precum și eliberarea licenței de altă categorie” se exclud;

alineatul (6), în final se completează cu următoarea sintagmă: „Trecerea asociației la altă categorie se efectuează prin eliberare de licență, în conformitate cu art. 30.”;

alineatul (7), cuvântul „evidenței contabile” se substituie cu cuvântul „contabilității”, iar cuvintele „rapoartelor financiare și specializate” se substituie cu cuvintele „situațiilor financiare și rapoartelor specifice”.

15. Articolul 30:

alineatul (3) se completează în final cu o propoziție cu următorul cuprins:

„În cazul reperfectării licenței, care are temei schimbarea denumirii și adresei juridice a titularului de licență, asociația nu prezintă business-planul asociației.”;

16. Articolul 31:

alineatul (3), după cuvintele „prudență financiară” se completează cu cuvintele „, , a prevederilor prezentei legi și actelor normative ale autorității de supraveghere.”;

alineatul (4), cifra „6” se substituie cu cifra „12”;

alineatul (7), cuvintele „și restituirea acestuia asociației sînt condiționate” se substituie cu cuvintele „este condiționată”.

17. Articolul 32:

alineatul (4), după cuvintele „este obligată” se completează cu cuvintele „să depună în termen de 10 zile lucrătoare licența în original”

18. Articolul 35:

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Asociația centrală poate utiliza resursele financiare disponibile din fondul de lichidități, în conformitate cu actele normative ale autorității de supraveghere, cu respectarea următoarelor cerințe:

- a) dispune de reglementări interne coordonate cu autoritatea de supraveghere;
- b) aplică proceduri de control intern și de administrare a riscurilor, conform reglementărilor interne.”

19. Articolul 36:

alineatul (2) litera c), după cuvântul „revocarea” se completează cu cuvintele „, inclusiv, înainte de termen a”, iar la final se completează cu cuvintele „sau poate externaliza serviciile de control intern ale asociației către asociația centrală sau o societate de audit;alineatul (2) litera g), cuvintele „raportul financiar anual al” se substituie cu cuvintele „situațiile financiare anuale ale”, iar cuvintele „raportul de audit” se substituie cu cuvintele „raportul auditorului”.

20. Articolul 37:

alineatul (2) cuvintele „anului financiar” se substituie cu cuvintele „perioadei de gestiune”;

alineatul (5), la final se completează cu următorul text: “ Asociația va asigura informarea membrilor despre data, ora, locul de desfășurare și ordinea de zi a adunării generale prin publicarea unui aviz pe panoul informativ al primăriei și asociației și alte cazuri stabilite de statut.”.

21. Articolul 38:

alineatul (1) cifra „1/2” se substituie cu cifra „1/4”;

alineatul (3) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(3) Adunarea generală repetată este deliberativă dacă sînt înregistrați cel puțin 1/8 din numărul total de membri sau cel puțin 30 de membri ori un alt număr mai mare de membri, prevăzut de statutul asociației.”;

alineatul (3¹) se exclude.

se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Asociația este obligată să asigure accesul membrilor la toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale, cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de ținerea ei, prin afișare și/sau punerea acestora la un loc accesibil, cu desemnarea unei persoane responsabile pentru dezvăluirea informației respective, precum și în orice alt mod stabilit în statutul asociației. La cererea oricărui membru sau administrator, asociația este obligată să prezinte extrase și copii de pe documentele menționate la art. 36 alin. (2) lit. g) și de pe alte documente prevăzute de statutul asociației.”

22. Articolul 39:

alineatul (4), în final se completează cu cuvintele „Procura de participare la adunarea generală, eliberată membrilor persoane fizice poate fi autentificată de notar sau de organele administrației publice locale, administrația organizației de la

locul de muncă, de studii sau de trai al membrului, iar pentru pensionari - de organul de asistență socială de la locul de trai.”

23. Articolul 40:

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la art.40 alin.(2) lit.b), consiliul poate împuternici directorul executiv sau alt administrator cu dreptul de a aproba decizia de aderare a membrilor. Persoana, care a primit refuz este în drept să se adreseze repetat consiliului asociației.”

24. Articolul 41:

alineatul (2), după cuvintele „se aleg” se completează cu cuvintele „și se revocă”;

se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„ (11) Împuternicirile consiliului asociației încetează din ziua:

a) aprobării sau data indicată prin hotărârea adunării generale a membrilor cu privire la alegerea/realegerea noii componente a consiliului asociației;

b) expirării termenului stabilit la alin.(2).”

25. Articolul 42 :

alineatul (3) litera a), după cuvântul „asociației” se exclud cuvintele „și reprezintă interesele acesteia în fața autorităților publice, persoanelor fizice și juridice;”;

alineatul (7), după cuvintele „nu este desemnat” se completează cu cuvintele „sau nu-și poate îndeplini temporar atribuțiile,” iar cuvintele „consiliul asociației,” se substituie cu cuvintele „președintele, sau de alt membru al consiliului, sau un administrator, care este împuternicit prin decizia consiliului.”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) La decizia consiliului, directorul executiv poate exercita atribuțiile funcționale ale conducătorului de filială.”

26. Articolul 43:

alineatul (4) lit. b) cuvintele „rapoartele financiare” se substituie cu cuvintele „situațiile financiare”;

alineatul (5) cuvintele „raportului financiar anual” se substituie cu cuvintele „situațiilor financiare anuale”.

alineatul (5) se completează în final cu următorul text:

„În cadrul controlului anual obligatoriu, comisia de cenzori evaluează organizarea sistemului de control intern și administrare a riscurilor în cadrul asociației, care include cel puțin următoarele elemente aflate în strânsă corelare:

a) desfășurarea activității în condiții de eficacitate și eficiență;

b) rolul și responsabilitățile organelor de conducere;

c) activitățile de control și separarea responsabilităților, inclusiv aplicarea procedurilor de identificare în timp util a împrumuturilor a căror calitate se deteriorează și pentru administrarea împrumuturilor neperformante;

d) atribuțiile și competențele administratorilor asociației, ale persoanelor angajate în activități financiare în numele și în interesul asociației, inclusiv ale persoanelor desemnate în luarea deciziilor de acordare a împrumuturilor, autorizarea persoanelor de a semna documente oficiale și alte persoane din cadrul asociației;

e) evaluarea modului de aplicare și de eficacitate a procedurilor de administrare a riscurilor;

f) furnizarea de informații credibile, relevante, complete și oportune persoanelor implicate în luarea deciziilor în cadrul asociației, autorității de supraveghere și utilizatorilor externi ai informațiilor;

g) implementarea bunelor practici de informare, comunicare și conduită în relația cu consumatorii de servicii financiare;

h) asigurarea conformității activității asociației cu cadrul legal și normele proprii;

i) activitățile de monitorizare, implementare a recomandărilor și de corectare a deficiențelor.”;

se completează cu alineatul (13) cu următorul cuprins:

„(13) Adunarea generală a membrilor asociației poate stabili membrilor comisiei de cenzori un onorariu anual și remunerarea pentru fiecare zi efectiv lucrată.”

27. Articolul 44:

denumirea capitolului VIII se expune în următoarea redacție: „Contabilitatea, raportarea financiară și auditul”;

articolul 44 se expune în redacție nouă: „Contabilitatea și raportarea financiară”

(1) Asociația ține contabilitatea și întocmește situațiile financiare și rapoartele specifice în conformitate cu Legea contabilității, standardele de contabilitate, politicile contabile și actele normative ale autorității de supraveghere.

(2) Asociația întocmește și prezintă situațiile financiare și rapoartele specifice, precum și alte informații și documente în modul și cu periodicitatea stabilită de legislație și actele normative ale autorității de supraveghere.

(3) Adunarea generală a membrilor asociației poate aproba raportul anual al directorului executiv și al consiliului doar dacă acesta este însoțit de situațiile financiare anuale ale asociației și raportul anual al comisiei de cenzori.

(4) Situațiile financiare anuale ale asociației, la care se anexează raportul comisiei de cenzori privind controlul anual obligatoriu al activității asociației, după caz raportul auditorului, se prezintă adunării generale anuale și autorității de supraveghere.”

aliniatul (5) va avea următorul conținut:

„(5) Situațiile financiare ale asociației, la care se anexează raportul comisiei de cenzori privind controlul anual obligatoriu al activității asociației, raportul directorului executiv și raportul auditorului, se prezintă adunării generale anuale și autorității de supraveghere”.

28. Articolul 45:

„Articolul 45. Auditul situațiilor financiare

(1) Auditul obligatoriu al situațiilor financiare anuale se efectuează:

a) la asociațiile care dețin licență de categoria C;

b) la asociațiile care dețin licență de categoria B și solicită eliberarea licenței de categoria C;

c) la asociațiile care dețin licență de categoria B, al căror total al bilanțului contabil depășește 10 milioane lei.

(2) Asociația va încheia contract de audit cu societatea de audit sau auditorul întreprinzător individual care deține licență pentru desfășurarea activității de audit a asociațiilor de economii și împrumut.”

29. Articolul 46:

alineatul (2), după cuvintele „controale asupra activității asociațiilor” se completează cu cuvintele „aprobă decizii în baza controalelor efectuate de către asociația centrală”, iar cuvântul „stabilizare” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii, să delege împuterniciri asociației centrale”;

alineatul (5) după cuvintele „iar asociațiile” se completează cu cuvintele „și asociația centrală”.

30. Articolul 48:

alineatul (2) lit. c), cuvintele „rapoarte financiare sau specializate” se substituie cu cuvintele „situații financiare sau rapoarte specifice”;

alineatul (4) în final se completează cu o propoziție cu următorul conținut: „Nu poate fi numit lichidator persoana care înregistrează creanțe față de asociația de economii și împrumut respectivă.”;

alineatul (7), cuvintele „în două ediții consecutive,” se exclud ;

alineatul (8), cifra „6” se substituie cu cifra „2”, iar cuvintele „ultimei publicări a” se substituie cu cuvintele „publicării”.

31. Capitolul X:

În denumirea capitolului cuvintele „FONDUL DE STABILIZARE” se substituie cu cuvintele „ADMINISTRAREA SPECIALĂ ȘI FONDUL DE GARANTARE A DEPUNERILOR DE ECONOMII”.

32. Articolul 49:

alineatul (1) cuvintele „rapoartelor financiare” se substituie cu cuvintele „situațiilor financiare”;

alineatul (1) se completează cu literele f), g) și h) cu următorul cuprins:

„f) să aplice procedura contravențională față de persoana cu funcție de răspundere a asociației;

g) să retragă confirmarea din funcție a administratorilor;

h) să dispună, prin decizie motivată, deschiderea procedurii de remediere financiară a asociației prin administrare specială.”;

alineatul (2), după cuvintele „impune asociației” se completează cu cuvintele „măsuri de stabilizare.”;

se completează cu alineate noi cu următorul cuprins:

„(3) În cazul când măsurile întreprinse la alin.(1) și alin.(2) nu au dat rezultate, autoritatea de supraveghere poate dispune, prin decizie motivată, aplicarea măsurilor de administrare specială asupra unei asociații în dificultate financiară, în vederea prevenirii stării de insolabilitate și evitării deschiderii procedurii de insolabilitate.

(4) Măsurile de administrare specială se aplică unei asociații în dificultate financiară, prevăzute de prezenta lege, în cazul în care:

a) administratorii asociației nu respectă sau nu sînt capabili să asigure activitatea acesteia în conformitate cu legislația și să realizeze măsurile de stabilizare impuse de autoritatea de supraveghere;

b) se constată nerespectarea normelor de prudență financiară sau a altor prevederi legale, care pot afecta onorarea obligațiilor asumate și interesele membrilor asociației;

c) prin legislație sau prin o hotărîre irevocabilă a instanței judecătorești, administratorii asociației sînt lipsiți de dreptul de a deține funcția respectivă, au fost implicați în gestiune frauduloasă, abuz de serviciu sau de încredere, fals, înșelăciune, delapidare, mărturie mincinoasă, dare sau luare de mită;

d) se solicită de asociație în baza hotărîrii consiliului sau adunării generale a membrilor acesteia, de asociația centrală în baza unei solicitări motivate sau la sesizarea creditorilor.

(5) Administrarea specială se exercită de către un administrator special, desemnat de autoritatea de supraveghere prin hotărîrea respectivă, care poate fi salariat al acesteia sau al asociației centrale și corespunde cerințelor stabilite de legislație față de administratorii asociației.

(6) Pe perioada administrării speciale, drepturile și obligațiile administratorilor asociației se suspendă și se exercită de către administratorul special. Administratorul special are atribuții depline de a conduce, gestiona și controla asociația, inclusiv:

a) analizează, evaluează activitatea și situația financiară a asociației;

b) determină măsurile necesare pentru conformarea activității asociației la normele de prudență financiară, reducerea pierderilor asociației și de minimizare a riscurilor care pot afecta interesele membrilor, inclusiv ale depunătorilor și ale altor creditori;

c) participă la elaborarea, organizarea și realizarea măsurilor de remediere a situației financiare a asociației și controlează realizarea lor;

d) exercită colectarea datoriilor față de asociație, intentează acțiuni în instanțele de judecată în numele și în interesele acesteia, precum și asigură controlul asupra dispunerii de patrimoniul asociației;

e) prezintă autorității de supraveghere informații, explicații, rapoarte în modul stabilit de legislație, concluzii și recomandări privind derularea măsurilor de

administrare specială, inclusiv prelungirea termenului/încetarea administrării speciale, retragerea licenței;

f) convoacă adunarea generală a membrilor asociației;

g) poate abroga sau suspenda deciziile organelor de conducere;

h) după caz, are dreptul de a numi membrii consiliului, a organului executiv și alți administratori ai asociației;

i) după caz, poate delega o parte din împuternicirile sale administratorilor asociației;

î) exercită alte atribuții privind administrarea asociației stabilite de legislație.

(7) În exercitarea atribuțiilor și drepturilor sale, administratorul special poartă responsabilitate pentru administrarea eficientă a asociației în conformitate cu legislația și este responsabil față de autoritatea de supraveghere, care poate dispune măsuri executorii și/sau recomandări în legătură cu activitatea acestuia. Prin decizie motivată, autoritatea de supraveghere poate retrage calitatea de administrator special și desemna o altă persoană în locul acestuia.

(8) În cadrul administrării speciale, autoritatea de supraveghere sau asociația centrală, nu pot fi responsabili de prejudiciile cauzate în legătură cu acțiunile întreprinse, dacă aceste acțiuni au avut ca scop real prevenirea riscului excesiv pentru stabilitatea financiară, protejarea intereselor depunătorilor de economii și ale membrilor asociației.

(9) Administratorii asociației nu pot primi plăți și alte beneficii financiare ca urmare a suspendării împuternicirilor lor sau a încetării calității de membru, cu excepția celor prevăzute de legislația muncii.

(10) Autoritatea de supraveghere poate solicita, după caz, instanței competente aplicarea unor măsuri asigurătorii cu privire la bunurile și/sau activele asociației, potrivit legii.

(11) În cazul în care se constată că procedura de administrare specială nu a înregistrat rezultate, autoritatea de supraveghere poate, în temeiul Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, să solicite instanței de judecată intentarea procesului de insolvență a asociației.

(12) Cheltuielile aferente procedurii de administrare specială se efectuează din contul mijloacelor financiare ale asociației. Autoritatea de supraveghere are dreptul să stabilească condițiile și limitele cheltuielilor legate de administrarea specială.”

33. Articolul 50:

denumirea articolului se expune în redacție nouă: „Fondul de garantare a depunerilor de economii”;

alineatul (1) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(1) Fondul de garantare a depunerilor de economii se creează cu scopul garantării și compensării depunerilor de economii persoanelor fizice în cazul lichidării silite sau insolvenței asociației, în condițiile prezentei legi și ale actelor normative ale autorității de supraveghere.”;

alineatul (2), cuvântul „stabilizare” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii.”;

alineatul (3), cuvântul „stabilizare” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii”. Se completează cu următoarele propoziții cu următorul cuprins: „Autoritatea de supraveghere va deschide un cont separat pentru gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului. Condițiile de participare și de excludere pentru participanții Fondului de garantare a depunerilor de economii vor fi stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere.”;

alineatul (4) cuvântul „stabilizare” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii”;

litera a) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„a) contribuțiile trimestriale ale asociațiilor, calculate de autoritatea de supraveghere pentru a menține 1,0 la sută din suma totală a depunerilor de economii acoperite, înregistrate în bilanțul asociației la finele fiecărui trimestru și achitate în termen de până la data de 15 a lunii următoare acestuia; ”;

litera b) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„b) veniturile din penalitățile de întârziere aplicate asociațiilor, în mărime de 0,1 la sută din suma nettransferată pentru fiecare zi de întârziere; ”;

litera c), după cuvântul „asociațiilor” se completează cu cuvintele: „care nu pot depăși 0,5 la sută din depunerile de economii acoperite pe an calendaristic. ”;

litera d), cuvântul „stabilizare” se substituie cu cuvintele „garantare a depunerilor de economii”;

alineatul (6) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(6) Mijloacele financiare ale fondului de garantare a depunerilor de economii pot fi investite în depozite bancare, în valori mobiliare de stat și în instrumente financiare emise de Banca Națională a Moldovei, în cazurile și în condițiile prevăzute de actele normative ale autorității de supraveghere. Fondul nu acordă împrumuturi și nu oferă garanții.”

se completează cu alineatele (7)-(17) cu următorul cuprins:

(7) Asociația este obligată să informeze potențialii deponenți cu privire la sistemul de garantare a depunerilor de economii sau ale oricărui mecanism alternativ aplicabil, inclusiv în legătură cu suma și aria de acoperire de care beneficiază, datele privind nivelul și domeniul de acoperire oferite de fondul de garantare a depunerilor de economii.

(8) În funcție de resursele disponibile ale fondului și situația financiară a asociației, autoritatea de supraveghere poate stabili unor asociații contribuții speciale în funcție de risc și oportunitatea garantării integrale a depunerilor acceptate.

(9) Perioada de plată a compensațiilor se stabilește în termen de până la trei luni, iar în circumstanțe excepționale poate fi extinsă până la un an. Nivelul de compensare pentru depunerile indisponibile și eligibile de plată vor acoperi suma totală a mărimii absolute a depunerilor de economii ale unui deponent într-o asociație de economii și împrumut, dar nu mai mult de 15000 lei pentru un depunător.

(10) Plata compensațiilor pentru depunerile de economii indisponibile din resursele fondului de garantare a depunerilor de economii se efectuează în următoarele cazuri:

a) calificarea de către autoritatea de supraveghere a depunerilor unei asociații în proces de lichidare sau insolvabilitate ca eligibile de plată inclusiv depunerile care servesc unor scopuri sociale și care sînt legate de anumite evenimente din viața unui depunător: pensionarea, invaliditatea sau decesul;

b) în baza unei hotărîri a instanței de judecată, din motive direct legate de situația financiară a asociației, care are efectul de a suspenda exercitarea dreptului depunătorilor de a-și recupera creanțele.

(11) În sensul prezentului articol, autoritatea de supraveghere poate califica depozitele ca indisponibile cu respectarea următoarelor condiții:

a) măsurile de intervenție timpurie impuse organelor de conducere ale asociației pe parcursul a pînă la șase luni nu au îmbunătățit situația financiară;

b) măsurile de stabilizare și administrarea specială aplicate de către asociația centrală nu au înregistrat indicatori de îmbunătățire a situației financiare;

c) măsurile de reorganizare a asociației, propuse de organele de conducere a asociației și asociația centrală, nu au soluționat restituirea depunerilor de economii.

(12) Nu se aplică condițiile de garantare și eligibilitate pentru următoarele categorii de depuneri de economii:

a) depunerile de economii ale persoanelor juridice;

b) depunerile de economii ale personalului asociației (administratori, membrii comitetului de creditare și alți angajați ai asociației).

c) depunerile de economii ale rudelor pînă la gradul II și părți terțe care au acționat în numele depunătorilor menționați la lit.b);

d) depunerile pentru care depunătorul a obținut, pe bază individuală, de la asociație, rate și concesi financiare, care au contribuit la agravarea situației financiare a asociației.

(13) Autoritatea de supraveghere și asociația centrală monitorizează în continuu și identifică depunerile de economii pasibile de a fi calificate ca eligibile de plată din resursele financiare ale fondului.

(14) În cazul constatării mai multor moștenitori legali, fiecare are dreptul la cota-parte din mărimea compensației pentru depunerile de economii, în limita prevăzută la alin.(9) din prezentul articol.

(15) Plata compensației pentru depunerile de economii din resursele financiare ale fondului poate fi amînată sau refuzată în următoarele cazuri:

a) documentele stabilite nu sînt prezentate în volum complet;

b) depunerile de economii fac obiectul unui litigiu sau a unor măsuri restrictive;

c) nu se încadrează în condițiile de eligibilitate.

(16) Cheltuielile legate de administrarea și funcționarea Fondului se acoperă din contul mijloacelor specificate la alin.(4) lit.b)-e).”

34. Articolul 51:

se completează cu două alineate (3) și (4) cu următorul cuprins:

- „ (3) Activitatea asociației centrale se finanțează din următoarele surse:
- a) cotele de membru;
  - b) veniturile obținute de la prestarea serviciilor;
  - c) mijloacele financiare provenite din donații, granturi și din asistență financiară externă;
  - d) dividendele societăților comerciale înființate de asociația centrală;
  - e) dobânzile și alte venituri rezultate din plasarea sumelor disponibile ale asociației centrale;
  - f) resursele obținute de la bugetul de stat sau de la bugetele locale;
  - g) contribuții financiare anuale plătite de asociațiile membre;
  - h) alte surse de venituri neinterzise de legislație.
- (4) Cheltuielile aferente serviciilor prestate se suportă de către asociații, în baza acordului încheiat cu asociația centrală.”

35. Articolul 52:

alineatul (1) lit.d), după cuvântul „judecătorești” se completează cu cuvintele: „Și executorii judecătorești”, iar după cuvântul „legislația” se completează cu cuvintele „Și în baza acordului încheiat cu asociația.”;

alineatul (1), litera k) se completează la început cu cuvintele „să aprobe Codul de bună conduită în sistemul asociațiilor de economii și împrumut și”;

alineatul (1), litera m) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„m) în baza acordului, încheiat cu autoritatea de supraveghere, să desfășoare activitatea de administrare specială, să efectueze controale asupra activității asociațiilor care dețin licență de categoria A și alte activități delegate de aceasta;”;

alineatul (1) litera n), după cuvintele „alte activități” se completează cu cuvintele „stabilite la art.(7) din prezenta lege, cu excepția dreptului de a accepta depuneri de economii, sau”;

se completează cu alineatele (5)-(6) cu următorul cuprins:

(5) Statutul personalului asociației centrale implicat în activități de control stabilește dreptul de inițiativă și autoritatea acestuia de a comunica cu personalul asociației, de a examina orice activitate, structură internă, precum și accesul acestuia la orice înregistrări, documente și informații interne, inclusiv la informații destinate organelor cu funcție de conducere și de decizie, precum și la procese-verbale și alte materiale cu caracter similar, care prezintă relevanță în îndeplinirea atribuțiilor sale.

(6) Fără a prejudicia obiectivitatea și imparțialitatea personalului asociației centrale implicat în activități de control, la cererea organelor cu funcție de conducere ale asociației, acesta poate să exprime opinii legate de modul în care principiile de control intern sînt respectate în unele situații specifice, cum ar fi: procedura de reorganizare, demararea unor noi activități financiare sau riscante, constituirea sau reorganizarea sistemelor de control al administrării riscurilor, a sistemelor informaționale sau informatice, precum și pot acorda consultanță asupra unor operațiuni sau activități pentru care au avut anterior responsabilități sau asupra cărora au exercitat activități de control.”

36. Articolul 53:

alineatul (5) lit.b) se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:

„b) excludere, în modul stabilit de prezenta lege, dacă asociația nu a început activitatea pentru care a fost licențiată în decurs de un an de la data deciziei privind eliberarea licenței, împotriva asociației este intentat un proces de insolabilitate sau se află în proces de reorganizare sau de lichidare a acesteia;”.

37. Articolul 54:

alineatul (2), după cuvintele „25 de asociații” se completează cu cuvintele „și poate constitui reprezentanțe teritoriale în vederea realizării sarcinilor statutare.”.

38. Articolul 55:

denumirea articolului 55 se modifică și se exclude cuvântul „Auditul”;

alineatele (10) și (11) se expun în redacție nouă cu următorul cuprins:

„(10) Adunarea generală a membrilor asociației centrale poate stabili membrilor comisiei de cenzori un onorariu anual și remunerarea pentru fiecare zi efectiv lucrată.

(11) Autoritatea de supraveghere va efectua controlul respectării legislației de către asociația centrală anual, în termen de 4 luni după expirarea perioadei de gestiune.”

Art. II. – Legea privind reglementarea valutară nr. 62-XVI din 21 martie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 127-130, art.496), se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 41.

alineatul (2) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) asociația de economii și împrumut – persoana juridică rezidentă ce prestează servicii financiare nebankare, care efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice prin intermediul propriului punct de schimb valutar (denumit în continuare punct de schimb valutar al asociației de economii și împrumut).”.

2. Articolul 42:

alineatul (1), după cuvântul „al hotelului” se completează cu cuvintele „sau al asociației de economii și împrumut;”.

alineatul (7), după cuvântul „al hotelului” se completează cu cuvintele „sau al asociației de economii și împrumut;”.

alineatul (8), după cuvântul „al hotelului” se completează cu cuvintele „sau al asociației de economii și împrumut;”.

3. Articolul 43:

alineatul (3), după cuvintele „casa de schimb valutar” se completează cu cuvintele „sau asociația de economii și împrumut;”;

alineatul (5), după cuvintele „al hotelului” se completează cu cuvintele „sau asociația de economii și împrumut;”.

4. Articolul 46:

denumirea articolului se completează la final cu cuvintele „și al asociației de economii și împrumut”;

articolul se completează cu alineatul (1) cu textul existent și alineatele (2)-(6) cu următorul cuprins:

„(2) Asociația de economii și împrumut poate desfășura operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice prin intermediul propriului punct de schimb valutar cu unul sau mai multe ghișee.

(3) Pe o singură adresă asociația de economii și împrumut poate deschide un singur punct de schimb valutar.

(4) Suma minimă a mijloacelor bănești care urmează a fi asigurată de către punctul de schimb valutar al asociației de economii și împrumut la începutul și în timpul programului de lucru va constitui echivalentul a cel puțin 20000 de lei, mijloace bănești destinate doar efectuării operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice și care nu pot fi utilizate pentru efectuarea altor operațiuni.

(5) Dacă, ca urmare a activității sale, asociația de economii și împrumut suportă pierderi aferente fluctuației cursului valutar, care duc la diminuarea mijloacelor circulante menționate la alin.(4) sub nivelul stabilit, aceasta este obligată, în termen de 30 de zile calendaristice, să completeze aceste mijloace bănești până la nivelul minim stabilit.

(6) Asociația de economii și împrumut este obligată:

a) să înștiințeze Banca Națională a Moldovei, în termen de 10 zile lucrătoare, despre toate modificările de date conținute în documentele, care au servit temei pentru deschiderea punctului de schimb valutar al acesteia;

b) să asigure încăperea în care se efectuează nemijlocit operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice conform cerințelor minime stabilite de Banca Națională a Moldovei.”

5. Denumirea secțiunii a 3-a se completează la final cu cuvintele „și ale asociației de economii și împrumut”.

6. Articolul 47:

alineatul (5), după cuvintele „un hotel” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”;

alineatul (5) litera a), după cuvintele „a hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”;

alineatul (5) litera c), după cuvintele „a hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”;

alineatul (6), după cuvântul „hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”;

alineatul (6) litera a), după cuvintele „a hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”;

alineatul (6) litera b), după cuvintele „a hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”;

alineatul (6) litera d), după cuvântul „hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut;”;

alineatul (6) litera f), după cuvintele „al hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut;”;

alineatul (6) litera g), după cuvintele „al hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut.”.

7. Articolul 58:

alineatul (2) litera b) după cuvintele „și hotelurile” se substituie cu cuvintele: „, hotelurile sau asociațiile de economii și împrumut.”.

8. Articolul 65:

denumirea articolului se completează în final cu cuvintele „sau al asociației de economii și împrumut”;

alineatul (1), după cuvintele „al hotelului” se completează cu cuvintele: „sau al asociației de economii și împrumut”.

9. Articolul 66:

denumirea articolului se completează în final cu cuvintele „punctului de schimb valutar al asociației de economii și împrumut”;

alineatul (1), după cuvintele „sau hotelului” se completează cu cuvintele „sau a asociației de economii și împrumut”;

alineatul (1) litera d), după cuvântul „hotelului” se completează cu cuvintele „/punctului de schimb valutar al asociației de economii și împrumut”.

Art. III. – Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 14-17, art.49) se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 2:

la noțiunea „intermediari specializați”, după cuvintele: „instituții financiare” se completează cu cuvintele „, asociații de economii și împrumut,”.

Art. IV. – Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr.114 din 18 mai 2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art.661), se modifică și se completează, după cum urmează:

1. Articolul 5

alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

g) asociațiile de economii și împrumut, care activează în conformitate cu Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007.

2. Articolul 7

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

alineatul (6) după cuvintele „servicii poștale” se completează cu cuvintele: „sau asociația de economii și împrumut”;

3. Articolul 14

alineatul (2), lit. 5) la final se completează cu cuvintele „și asociația de economii și împrumut care prezintă materialele de control ale autorității de supraveghere și ale asociației centrale; ”.

Art. V. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Asociațiile de economii și împrumut își vor conforma activitatea, statutul și regulamentele interne prevederilor prezentei legi în termen de un an de la intrarea în vigoare a acesteia.

(2) Asociațiile de economii și împrumut sînt scutite de achitarea taxei pentru înregistrarea modificărilor la statutele lor, impuse de prezenta lege.

(3) Prevederile articolului 50 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nu garantează rambursarea depunerilor de economii constituite la asociațiile, care la data creării fondului de garantare a depunerilor de economii se află în proces de insolabilitate sau lichidare.

(4) Asociațiile vor efectua contribuțiile în Fondul de garantare a depunerilor de economii pentru a menține nivelul de 1,0 la sută din suma totală a depunerilor de economii acoperite în termen de pînă la 5 ani.

(5) Comisia Națională a Pieței Financiare și Banca Națională a Moldovei, în termen de un an de la data publicării prezentei legi:

- vor prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

- vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege și vor adopta actele normative necesare executării acesteia.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Chișinău, 2015.

Nr.

Andrian CANDU

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007, Legea privind reglementarea valutară nr. 62-XVI din 21 martie 2008, Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002), reprezintă un element important al inițiativei Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) de a promova cele mai bune practici în domeniul de microfinanțare și de a sprijini acest sector pentru a putea face față provocărilor generate de accesul la finanțare pe termen lung, de a proteja depunătorii de economii și a asigura stabilitatea sistemului în ansamblul său, de a extinde spectrul de servicii financiare nebankare necesare populației în mediul rural, de a menține și a crește calitatea serviciilor și a asigura evoluția către sustenabilitate. La definitivarea proiectului de act legislativ s-au luat în considerare argumentele expuse de Ministerul Finanțelor (scrisoarea nr.16-04/851 din 15.10.2014) și Ministerul Economiei (scrisoarea nr.04/1-6208 din 03.11.2014).

Amendamentele propuse pentru examinare și aprobare se referă la următoarele:

1. În scopul protejării drepturilor și intereselor depunătorilor de economii a asociațiilor, se propune modificarea Legii nr. 139-XVI din 21 iunie 2007 pentru crearea Fondului de garantare a depunerilor de economii în sistemul asociațiilor de economii și împrumut, scopul căruia va fi asigurarea compensării, în condițiile legii și ale actelor normative ale autorității de supraveghere, a depunerilor de economii ale persoanelor fizice în cazul lichidării (silite sau benevole) sau insolvabilității asociației. Astfel de fonduri de garantare funcționează în unele state ale Uniunii Europene, precum: Irlanda, Marea Britanie, Olanda, Belgia, Danemarca, Cehia etc.

Astfel, se propune modificarea și completarea prevederilor la capitolul X, art. 50 din Legea nr. 139-XVI din 21 iunie 2007, prin substituirea fondului de stabilizare cu Fondul de garantare a depunerilor de economii a persoanelor fizice (FGDE) și modificarea competenței acestuia.

Obiectivul FGDE este **colectarea contribuțiilor, administrarea schemei de garantare și plată a compensațiilor depunătorilor de economii, în cazul intentării procesului de insolvabilitate sau lichidare a asociației de economii și împrumut. FGDE este constituit, gestionat și utilizat de către CNPF și se aplică asociațiilor de economii și împrumut care dețin licență de categoria B și C, cu excepția asociațiilor de categoria A și asociațiilor centrale.**

Contribuțiile FGDE (trimestriale) se stabilesc de către CNPF pentru a menține 1,0 la sută din suma totală a depunerilor de economii, înregistrate în bilanțul asociației la finele trimestrului de gestiune. În cazul în care resursele financiare disponibile ale FGDE sînt insuficiente pentru a efectua rambursări depunătorilor, asociațiile de economii și împrumut plătesc contribuții speciale, care nu pot depăși 0,5 la sută din depunerile de economii acoperite pe an calendaristic. În funcție de resursele disponibile ale fondului, autoritatea de supraveghere poate stabili unor asociații contribuții speciale în funcție de risc și oportunitatea garantării integrale a depunerilor acceptate.

Plata compensațiilor din FGDE pentru depunerile de economii indisponibile se efectuează în următoarele cazuri:

a) calificarea de către autoritatea de supraveghere a depunerilor unei asociații în proces de lichidare sau insolabilitate ca eligibile de plată, inclusiv depunerile care servesc unor scopuri sociale și care sînt legate de anumite evenimente din viața unui depunător: pensionarea, invaliditatea sau decesul;

b) în baza unei hotărîri a instanței de judecată, din motive direct legate de situația financiară a asociației, care are efectul de a suspenda exercitarea dreptului depunătorilor de a-și recupera creanțele.

Perioada de plată a compensațiilor se stabilește în termen de pînă la trei luni, iar în circumstanțe excepționale poate fi extinsă pînă la un an. Nivelul de acoperire pentru depozitele indisponibile și eligibile de plată nu poate depăși suma de 15000 lei pentru un depunător.

Impact de reglementare: Conform datelor rapoartelor financiare la 30.04.2014, asociațiile de economii și împrumut au acceptat depuneri de economii în volum total de 172611,9 mii lei. Reieșind din amendamentele la lege propuse, asociațiile de economii și împrumut vor calcula și transfera la FGDE contribuții trimestriale pentru a menține 1,0 la sută din suma totală a depunerilor de economii în mărime estimată de 1726,1 mii lei în anul respectiv, iar dacă resursele financiare disponibile sînt insuficiente, autoritatea de supraveghere poate stabili AEÎ contribuții speciale, care nu pot depăși 0,5 la sută (pînă la 863,05 mii lei) din depunerile de economii acoperite pe an calendaristic.

Valoarea medie ce revine unui depunător în 2013 este de 27501 lei, iar numărul depunătorilor - 5790 persoane. Nivelul de acoperire pentru depozitele indisponibile și eligibile de plată nu poate depăși suma de 15000 lei pentru un depunător, respectiv se estimează 54,5 la sută din valoarea medie ce revine unui depunător în 2013 și gradul de acoperire minimă estimată de 2 la sută din numărul total de depunători.

2. Dezvoltarea sistemului asociațiilor de economii și împrumut este vitală pentru promovarea celor mai bune practici în domeniul de microfinanțare și pentru crearea unei piețe interne similare principiilor de activitate aplicate în spațiul comunitar, respectiv se propune completarea dimensiunii de prestare a serviciilor cu alte servicii financiare nebankare necesare populației în localitățile din mediul rural: emitere de garanții și asumare de angajamente, activitatea de intermediar specializat

pentru perceperea plăților, intermediere în leasing, operațiuni de schimb valutar, prestare a serviciilor de plată, repartizarea mijloacelor financiare publice etc.

Lipsa a mai multor servicii financiare nebankare la nivelul comunităților locale au efecte semnificative la nivel macroeconomic, de exemplu: climatul economic general și nivelul scăzut de cultură financiară, dar și alți factori, care pot fi în detrimentul consumatorilor, pot constitui condiții favorabile pentru practicarea ilegală a activităților financiare, pot crea condiții de concurență inegală în raport cu activitățile și persoanele juridice licențiate în modul stabilit de legislație.

Având în vedere că eforturile pentru combaterea practicilor ilegale trebuie să fie susținute, prezentul proiect de lege urmărește dezvoltarea capacităților asociațiilor de economii și împrumut pentru a deveni un important centru de prestare a serviciilor financiare nebankare la nivelul localităților rurale.

Impact de reglementare:

În funcție de posibilitățile financiare ale asociațiilor, estimăm circa 100 de asociații, care vor întruni cerințele minime față de încăperi și față de dotarea tehnică necesară pentru dezvoltarea unor noi servicii financiare nebankare. Cheltuieli suplimentare sînt necesare pentru desfășurarea activității de schimb valutar de către asociațiile de economii și împrumut, care vor obține licența Băncii Naționale a Moldovei, vor suporta costurile de licențiere și trebuie să corespundă prevederilor generale privind condițiile de activitate a unităților de schimb valutar stabilite la art. 42 din Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21 martie 2008, inclusiv să dispună de cel puțin:

- a) mașină de casă și control (pentru fiecare ghișeu);
  - b) aparat pentru verificarea autenticității bancnotelor (pentru fiecare ghișeu)
- etc.

3. Scopul și principalele obiective ale proiectului de lege cuprinde și prevederi specifice care reglementează procedura administrării speciale. Această procedură poate fi instituită de CNPF în situațiile prevăzute de lege, care permite acesteia să intervină rapid și eficient în cazul unei asociații de economii și împrumut aflată în dificultate. Pentru exercitarea atribuțiilor specifice prevăzute de lege în cursul administrării speciale, autoritatea de supraveghere numește un administrator special, care poate fi un angajat al CNPF sau al asociației centrale. Pe perioada administrării speciale, mandatul organelor de conducere ale asociației încetează, administratorul special preluînd integral atribuțiile de administrare și de conducere a acesteia.

Similar legislației cu privire la activitatea instituțiilor financiare, propunem reglementarea competențelor administratorului special în privința unei asociații de economii și împrumut aflată într-o situație financiară dificilă, astfel încît acesta să dispună de autoritatea de a implementa cu promptitudine o serie de măsuri de restructurare.

Propunerile înaintate urmăresc să asigure intervenția timpurie și o serie de instrumente pentru abordarea asociației de economii și împrumut în dificultate. În acest sens, amendamentele vizează următoarele aspecte:

- a) condiții de instituire a administrării speciale;
- b) prevederi privind persoana administratorului special;
- c) atribuțiile administratorului special;
- d) competența autorității de supraveghere;
- e) măsuri care pot fi luate în cursul administrării speciale.

Impact de reglementare:

Cheltuielile aferente procedurii de administrare specială se efectuează din contul mijloacelor financiare ale asociației. Autoritatea de supraveghere are dreptul să stabilească condițiile și limitele cheltuielilor legate de administrarea specială.

4. Amendamentele privind controlul intern și administrarea riscurilor se referă la concretizarea domeniului de activitate al comitetului de audit.

În practica internațională sistemele de control intern și administrare a riscurilor sînt recunoscute ca instrumente importante în asigurarea stabilității și performanței entităților. Astfel, aceste norme introduc principiile directoare operaționale ale WOCCU referitor la stabilitatea financiară, care stabilesc că una din preocupările principale ale uniunii de credit (asociației) este de a construi puterea financiară, incluzînd rezervele adecvate și controalele interne, care vor asigura serviciul continuu pentru membrii sai.

Reglementarea modului de organizare și desfășurare a activităților de control intern și de administrare a riscurilor în sistemul asociațiilor de economii și împrumut este necesară pentru a asigura un mod corect și unitar al funcționării administratorilor din sistem, pentru a impune un comportament bazat pe etică și transparență în exercitarea atribuțiilor și responsabilităților care derivă din necesitatea protejării intereselor membrilor asociației și avînd în vedere necesitatea actualizării cadrului legislativ în vigoare în materia guvernantei corporative. Aceste reglementări vor contribui la îmbunătățirea funcționării sistemului și la întărirea supravegherii prudentiale, precum și la adoptarea unei abordări bazate pe risc care să motiveze administratorii să își evalueze și să își gestioneze în mod adecvat riscurile.

Astfel, pentru o bună desfășurare a activității asociației, administratorii trebuie să asigure implementarea a două sisteme, respectiv: control intern și administrarea riscurilor. Aceștia au obligația de a asigura resursele materiale și umane necesare desfășurării controlului intern și gestiunii riscurilor, corespunzător cu dimensiunea, natura și complexitatea activității lor.

Impact de reglementare:

În funcție de posibilitățile financiare ale asociațiilor, pentru a motiva eficiența și calitatea controalelor interne, adunarea generală a membrilor asociației poate stabili membrilor comisiei de cenzori un onorariu anual și remunerarea pentru fiecare zi efectiv lucrată, astfel estimăm cheltuieli suplimentare, care în prezent ajung, la unele asociații, la circa 3,0 mii lei pentru o asociație.

5. Consolidarea industriei asociațiilor de economii și împrumut - în contextul creării unui sistem responsabil și fiabil și al creșterii încrederii consumatorilor de produse financiare nebankare, se propune consolidarea capacității instituționale a asociațiilor centrale.

Potrivit pct.10.15 din reglementările-model WOCCU, obiectivele principale de activitate ale asociației centrale sînt: asistență juridică și metodologică, organizarea evidenței contabile și a auditului, formarea și perfecționarea profesională continuă a membrilor, creșterea competitivității, administrarea riscurilor, sistemele standartizate și de logistică, reprezentarea intereselor membrilor în relațiile cu Guvernul și societatea civilă. Sursele de finanțare a asociației centrale o constituie cotizația de membru și taxele pentru serviciile prestate.

Din anul 2009 – prezent CNPF a efectuat controale la 150 asociații de economii și împrumut sau circa 50 la sută, restul fiind acoperite doar prin monitorizarea rapoartelor financiare. Peste 200 de asociații de economii și împrumut au rămas fără licență și/sau sînt în proces de lichidare sau au fost lichidate, dar populația are nevoie de servicii financiare la sate. Mai multe asociații de economii și împrumut cu probleme au avut o influență negativă, în special pentru asociații de economii și împrumut care acceptă depuneri de economii, și conduc la neîncrederea oamenilor în acest sistem.

În acest context, realitatea practică impune identificarea soluțiilor, care să asigure verificarea activității asociațiilor de economii și împrumut cel puțin o dată la trei ani și să susțină eforturile autorității de supraveghere în dezvoltarea durabilă a sistemului și asigurarea continuității oferirii serviciilor financiare populației din mediul rural.

Astfel, asociația centrală ar putea să gestioneze diverse linii de credit îndreptate spre asociațiile de economii și împrumut, ar acorda instruire și reprezentare și, ar ajuta CNPF la monitorizarea performanței instituției prin delegarea anumitor împrumuturi, poziție susținută și în Memoriul de activitate al Băncii Mondiale, Proiectul de Investiții și Servicii Rurale II (RISP II) din 18-31 mai 2008.

Potrivit prevederilor actuale, art.51-56 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139-XVI din 21 iunie 2007, asociația centrală este în drept să acorde asociațiilor membre împrumuturi și garanții, precum și servicii aferente împrumuturilor și garanțiilor acestora, să accepte de la membrii săi investiții în fondul de lichidități și să administreze acest fond, să efectueze instruirii ale personalului asociațiilor în domeniul de activitate și alte drepturi stabilite de legislație.

Conform amendamentelor propuse, competența asociațiilor centrale se completează cu: activitatea de administrare specială, organizarea și desfășurarea controalelor la asociațiile de economii și împrumut care dețin licența de categoria A, iar autoritatea de supraveghere, după caz, poate aproba hotărîri în baza controalelor efectuate de către asociația centrală.

Ca soluție: conform art.52 lit.m) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139-XVI din 21 iunie 2007, asociațiile centrale pot să efectueze activități delegate de autoritatea de supraveghere în baza acordului respectiv. Astfel, se propune ca asociațiile centrale să completeze cu controale asociațiile de economii și împrumut care dețin licența de categoria A (circa 200 AEÎ, cel puțin o dată la trei ani), care majoritatea în prezent nu sînt acoperite de către CNPF (asociațiile care dețin licența de categoria B și C, asociațiile centrale). După caz, CNPF poate efectua controale la orice asociație de economii și împrumut din sistem, dar, în mod special, activitatea acesteia trebuie să fie orientată spre supravegherea riguroasă a asociațiilor de economii și împrumut care dețin licența de categoria B (circa 60 AEÎ) și a asociațiilor centrale. Prin intermediul activităților de control asociațiile centrale vor ajuta asociațiile de economii și împrumut de categoria A să corecteze erorile, să reducă riscurile și fraudele din sistem și să prezinte autorității de supraveghere, după caz, propuneri privind necesitatea aplicării măsurilor de stabilizare a asociațiilor, conform prevederilor legale actuale.

De asemenea, conform reglementărilor actuale și în baza rezultatelor de control obținute, asociațiile centrale pot să acorde asistență metodică necesară asociațiilor; să acorde asociațiilor servicii fiduciare și de intermediere la plasarea fondurilor și rezervelor acestora în diverse instrumente financiare; să stabilească procedurile operaționale unice pentru desfășurarea activității asociațiilor; să prezinte propuneri autorității de supraveghere privind perfecționarea actelor normative ce reglementează activitatea asociațiilor.

Capacitățile tehnice ale asociațiilor centrale în prezent nu sînt aplicate la nivel satisfăcător pentru sistemul asociațiilor de economii și împrumut. Reieșind din rolul lor pentru sistem, CNPF este interesată să asiste asociațiile centrale (Asociația Centrală de Economii și Împrumut „Asociația Centrală” și Asociația Centrală de Economii și Împrumut „Uniunea Centrală”) în vederea consolidării capacităților și a managementului acestor instituții.

La nivel internațional, asociațiile centrale din România supraveghează sistemul CAR. Experiența Germaniei - Asociația centrală cooperatistă (Genossenschafts Verband), care are în prezent 2416 membri, din care: 328 – bănci cooperatiste. Obiectivele principale de activitate ale asociației centrale sînt: consultație juridică și economică, efectuarea controalelor și supravegherii, centralizarea rapoartelor financiare și efectuarea auditului, pregătirea profesională a membrilor, creșterea competitivității, precum și acordarea suportului în crearea de noi produse și instituții cooperatiste. Sursele de finanțare a asociației centrale o constituie cotizația de membru și taxele pentru serviciile prestate.

La nivel național, experiența sistemului cooperativelor de consum – conform art.62 din Legea cooperăției de consum nr.1252-XIV din 28 septembrie 2000, biroul executiv al uniunii teritoriale organizează controlul financiar de gestiune al cooperativelor de consum asociate în uniunea teritorială, analizează și valorifică rezultatele controlului; examinează rezultatele reviziilor documentare cu participarea membrilor biroului executiv al uniunii centrale la care este asociată uniunea teritorială etc.

Impact de reglementare:

Conform amendamentelor propuse, cheltuielile aferente serviciilor prestate de către asociația centrală se suportă de către asociații, în baza acordului încheiat cu asociația centrală. Cheltuielile aferente efectuării controalelor la AEÎ se estimează în mărime de circa 10-15 mii lei pentru asociațiile care dețin licența de categoria B și C, și asociațiile centrale, iar pentru asociațiile care dețin licența de categoria A, cheltuielile se estimează la circa 10,0 mii lei, care vor fi suportate o dată la 3-5 ani pentru o asociație.

6. Pe parcursul implementării cadrului legal în domeniu, din partea asociațiilor centrale au fost identificate și sesizate o serie de deficiențe ale reglementărilor care detaliază sau precizează unele norme în vigoare.